

KERMIS PRYS.

Komt Kinderen wilt u verblyde,
En brongt doze Koe in de Wyde.

Handelaren / Gelyke by de Hobb,
Weghly tam der Wasse / Wapen en
A. schiedschryver op 't Hout
in de Kooij-tran.

UITGEVERIJ VERLOREN

NAJAAR 2018

AAN ONZE LEZERS

De *Najaarsaanbieding* 2018 heeft een nieuw jasje, maar wel met de vertrouwde onderdelen. We hebben het formaat en de vormgeving aangepast: we wilden wat meer ruimte om onze mooie boeken beter aan u te kunnen presenteren. Het oude, vierkante formaat was inmiddels bijna twintig jaar in gebruik. Velen van u hebben laten weten het oude formaat erg op prijs te stellen en de catalogi te verzamelen. Wij hopen dat de nieuwe folder in de smaak valt en ook een collectors item wordt. Mocht u suggesties hebben ter verbetering, dan horen wij die natuurlijk graag.

Ook dit najaar trekt een keur aan boeken en bundels voorbij: allemaal inhoudelijk voortreffelijk, maar ook wat betreft vorm en uitstraling de moeite waard. Elk voorbeeld doet de niet-genoemde boeken tekort, toch willen wij enkele titels speciaal noemen.

Het boek over de middeleeuwse handschriftfragmenten (p. 4-5) laat een selectie uit honderden vondsten in het Utrechts Archief zien. Daar opent op 20 september een bijbehorende tentoonstelling.

Het nieuwe deel in de Zenobiareeks toont de opkomst van de islam in de Late Oudheid. Zo wordt Mohammed in een heel ander perspectief geplaatst dan gebruikelijk is in het gepolitiseerde debat.

De ontwikkelingen in Suriname zorgen al jaren voor verhitte discussies. In zijn boek beschrijft Hans Ramsoedh de politieke en sociale geschiedenis vanuit het onbehagen dat een constante onderstroom lijkt in de Surinaamse samenleving.

We hebben de BONAS-reeks nieuw leven ingeblazen: er is veel belangstelling voor (Nederlandse) architecten en deze reeks biedt daar een podium voor. In de delen die dit najaar uitkomen, staan de tuinarchitect John Bergmans en de Rijksbouwmeester Tjeerd Dijkstra centraal.

De nieuwe boeken zijn altijd in te zien op de bekende plekken (zie p. 31). We hopen dat meer boekhandels onze vernieuwde presentatie zullen aangrijpen om de klanten te verleiden door boeken op voorraad te nemen. En natuurlijk hopen wij dat u, lezer, de verleiding zult voelen en zich er aan overgeeft! 3

Thys VerLoren van Themaat (directeur)
Anja van Leusden (uitgever)

[5-1] HUA toegang 216, nr. 67, blad 3, met het gebed *Deus qui inestimabili* met vertaling: 'God, die door uw onschatbare barmhartigheid de zielen van de gestorven uit de benauwdheid uitleidt naar rust: wees ons, uw smekelingen, genadig nu wij met bijzondere liefde de gedachtenis houden voor de zielen van uw dienaren en dienaressen. Want hun namen hebben wij opgeschreven opdat zij door u worden gezien. Wij zijn gehouden om voor hen te bidden. Gedenk ook de zielen van al onze familieleden en van alle gelovigen, opdat Gij voor hen het paradijs weer openstelt. Want zij zijn verlost door het bloed van uw geliefde zoon onze Heer Jezus Christus, die met U leeft en regeert'.

Dſ qui inestimabili misericordia animas mortalium ab angustis transferis ad requiem. propitiare supplicantiſ nobis amabiliſ famuloꝝ. famularūq; tuarum. quorum quarūq; memoriam ſpecialitate affectu agimus. & quorū nomina a te inſcripta conſcripſimus. & pro quib; exorare debitorē ſumus. & om̄ium conſanguineorū ac familiarium n̄rorum cunctorūq; fidelium. ut eoſ paradīſo reſtitueſ. non ſineſ exeruciari tormentiſ. quos benigniſ ſc̄i tui dñi n̄ri ihu xpi precioſiſ redemit ſanguis. qui ſc̄i uniuſ & r̄. *Pro defunctis elemosinaris*

Oeus cuius miſericordie non eſt numeruſ ſuſcipe ppitiuſ preceſ humilitatiſ n̄re. & animab; famuloꝝ famularūq; tuarum que nobiſ in oratione cōmendate ſunt. & quorū ſuſtentamur elemoſiniſ. quib; tui nominis dediſti conſeſſione. remiſſionem om̄ium tribue peccatorum. *PER SE C̄*
Proſit q̄ſ dñe hęc ſc̄a ſacrificii preſentis oblatio animabiſ famuloꝝ familia

PERKAMENT IN STUKKEN

Teruggevonden middeleeuwse handschriftfragmenten

Uitgave Bart Jaski, Marco Mostert en Kaj van Vliet

Het perkament van afgeschreven middeleeuwse handschriften werd vaak hergebruikt, bijvoorbeeld in de band van een nieuw handschrift of als kaft om een archiefstuk. Zo bleven veel fragmenten uit handschriften bewaard. Dit rijk geïllustreerde boek geeft een indruk van enkele tot de verbeelding sprekende vondsten die werden gedaan tijdens onderzoek van studenten Medieval Studies aan de Universiteit Utrecht naar de honderden fragmenten die worden bewaard in de Universiteitsbibliotheek Utrecht en Het Utrechts Archief.

In vierendertig korte hoofdstukjes wordt achtereenvolgens aandacht besteed aan fragmenten van de Bijbel, liturgische teksten, muziek, theologie, recht, wetenschap, geneeskunde, historie en heiligenlevens, literatuur en enkele materiële aspecten van de gekozen fragmenten. Deze hoofdstukjes zijn geschreven door voormalige masterstudenten en enkele mediëvisten. Het boek bevat drie uitgebreide inleidende hoofdstukken van de hand van de redacteurs. In het Utrechts Archief is vanaf 20 september de bijbehorende tentoonstelling *Schatgraven in perkament* te zien.

±280 blz., ±€25,-
ISBN 978-90-8704-742-9
gebonden, geïllustreerd
MSB 171
verschijnt september 2018
NUR 684/621

ZIE OOK: Alpertus van Metz, *Gebeurtenissen van deze tijd. Een fragment over bisschop Diederik I van Metz. De mirakelen van de heilige Walburg in Tiel*, ISBN 978-90-6550-071-7, €15,-; *Het handschrift-Borgloon. Hs. Amsterdam, Universiteitsbibliotheek (UvA), I A 24, l, m, n*, ISBN 978-90-6550-030-4, € 29,-; Hemes-Hoogstadt, *'Sies mijn vlien, mijn jaghen'. Over vorm en inhoud van een corpus Middelnederlandse spreukachtige hoofse lyriek: Lund, UB, Mh 55 en Brussel, KB, Ms. IV 209/11*, ISBN 978-90-6550-846-1, €39,-; *Middelnederlandse bijbelvertalingen*, ISBN 978-90-6550-964-2, €29,-

NIEUWE STEDEN IN DE MIDDELEEUWEN

Tijdschrift voor Historische Geografie 3 (2018) 2

Redactie Marcel IJsselstijn, Hans Renes,
Jaap Evert Abrahamse e.a.

Dit themanummer gaat over laatmiddeleeuwse ‘nieuwe steden’, steden die, al dan niet vanuit een bestaande nederzetting, binnen korte tijd nieuw werden aangelegd. Wim Boerefijn bekijkt deze steden vanuit een Europees perspectief, Reinout Rutte aan de hand van de stadsplattegronden van Jacob van Deventer. Jan Brouwer laat zien hoe de aanleg van deze steden als inspiratie kan dienen voor de hedendaagse stedenbouw. Ook de vaste rubrieken staan in het teken van stadsstichtingen en stadsplattegronden.

INHOUD: *Redactioneel* | Marcel IJsselstein/Reinout Rutte/Jan Wegner, *Bescheiden pionier. In Memoriam Jacobus (Ko) Visser* | **ARTIKELEN:** Wim Boerefijn, *De creatie van nieuwe steden in de 13e-14e eeuw in Europa. Een inleiding* | Reinout Rutte, *Nieuwe steden in de Nederlanden (1270-1450)* | Ward Leloup, *Een stadsstichting langs het Zwin. De ontstaansgeschiedenis en ontwikkeling van Sluis* | **SERIE DORPEN:** Hans Renes, *Asperen, een boerendorp aan de Linge* | **LANDSCHAP OP PAPIER:** Bram Vannieuwenhuyze, *Laatmiddeleeuws Ieper verkleind (1383) en gekarteerd (1610)* | Jan Brouwer, *Middeleeuwse steden als inspiratiebron voor de nieuwe stad van nu* | *Boekbesprekingen* | *Literatuuroverzicht* | *Berichten*

6

112 blz., €10,-
ISBN 978-90-8704-736-8
ingenaaid, geïllustreerd
reeds verschenen
NUR 900/694

ZIE OOK: *Jaarboek voor Middeleeuwse Geschiedenis* 4 (2001), ISBN 978-90-6550-657-3, €29,-; *Het ontstaan van Beverwijk als stedelijke nederzetting. Met een editie van de stadskeur van 11 november 1298 (Latijnse tekst en vertaling in het Nederlands)*, ISBN 978-90-6550-582-8, €11,-; *Stadswording in de Nederlanden. Op zoek naar overzicht*, ISBN 978-90-8704-081-9, €19,-; *Stedelijk verleden in veelvoud. Opstellen over laatmiddeleeuwse stadsgeschiedenis in de Nederlanden voor Dick de Boer*, ISBN 978-90-8704-235-6, €29,-

9 789087 047368

HET ONTSTAAN VAN HET GRAAFSCHAP HOLLAND

Holland, historisch tijdschrift 50 (2018) 4

Redactie Ad van der Zee, Tim de Ridder,
Henk Looijesteijn e.a.

In 1018 verstevigde de 'West-Friese' graaf Dirk III zijn onafhankelijke positie door een leger van keizer en bisschop bij Vlaardingen te verslaan. Deze gebeurtenis, die wordt gezien als de start van een onafhankelijk graafschap Holland, werd dit jaar gevierd, onder meer door een grootschalig re-enactment van de slag. Dit dubbeldikke themanummer beschrijft de geschiedenis van het graafschap vanuit een multidisciplinair perspectief.

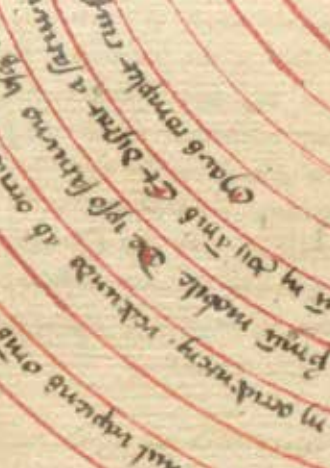
INHOUD: Rik Janssen, *Voorwoord* | Dick E.H. de Boer, *In de ochtendnevels: de contouren van Holland in perspectief* | Sjoerd Kluiving, *Het Hollandse landschap* | René Proos, *De (grafelijke) stoel van Overschie* | Kees Nieuwenhuijsen, *Het ontstaan van het graafschap Holland. De oudste bronnen opnieuw bezien* | Tim de Ridder, *Graven naar Holland. Een archeologische invalshoek* | Yvonne Bos-Rops, *De Hollandse graven en hun archief* | Peter Illisch, *De oudste muntslag in Holland* | Hans Mol/Gilles de Langen, *Kerk, macht en ruimte in Holland in de tiende en elfde eeuw* | Marco Mostert, *Ondertussen in Duitsland. De zorgen van keizer Hendrik II*

±96 blz., €10,-
ISBN 978-90-70403-78-2
ingenaaid, geïllustreerd
verschijnt december 2018
NUR 684/693

ZIE OOK: Ad Flaridingun – Vlaardingen in de elfde eeuw. Middeleeuwse bronnen over de Slag bij Vlaardingen en andere Vlaardingse gebeurtenissen, ISBN 978-90-8704-258-5, €29,-; Burgers, *De Rijkskroniek van Holland en zijn auteurs. Historiografie in Holland door de Anonymus (1280-1282) en de grafelijke klerk Melis Stoke (begin veertiende eeuw)*, ISBN 90-70403-43-9, € 39,-; De Graaf, *Oorlog om Holland 1000-1375*, ISBN 90-6550-807-2, €19,-; *De Haarlemse gravenportretten. Hollandse geschiedenis in woord en beeld*, ISBN 90-6550-279-3, €29,-

9 789070 403782

FLORARIUM TEMPORUM (BLOEMHOF DER TIJDEN)

Een laatmiddeleeuwse wereldkroniek door Nicolaas Clopper, geschreven in het Klooster Mariënhage bij Eindhoven

Editie en vertaling Willem Erven; inleiding en redactie Nico Arts, Nico Pijls en Lauran Toorians

De wereldkroniek *Florarium temporum* (*Bloemhof der tijden*) werd in de late Middeleeuwen in het klooster Mariënhage bij Eindhoven geschreven door Nicolaas Clopper. Deze uitgave bevat een bloemlezing uit de wereldkroniek, met vertaling. Het eerste deel beschrijft de bijzondere totstandkoming van de uitgave. Het tweede deel gaat over Clopper en zijn werk en over het klooster Mariënhage. De bijgevoegde usb-stick bevat een editie van de volledige tekst van *Florarium temporum*, een facsimile van het Duisburgse handschrift en een editie van *Origo et progressus canonicorum regularium Hagae Marianae prope Eijndhoviam*.

INHOUD: Rob van Gijzel, *Voorwoord* | Redactie, *Algemene inleiding* | **DEEL I INLEIDING:** Nico Pijls, *Het Service Project Florarium Temporum in vogelvlucht* | Hein Van Laarhoven, *Over Rotary Soeterbeek* | Ingrid van Neer-Bruggink, *De Bibliotheek Augustijns Instituut en haar voorganger in Mariënhage* | Jan Burgers, *Het Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis* | Ingrid van Neer-Bruggink, *Willem Erven: een classicus ontpopt zich als mediëvist* | **DEEL II HISTORISCHE ACHTERGROND:** Jan Brouwers, *Het Hertogdom Brabant in de late middeleeuwen (1200-1450)* | Jan Brouwers, *Stagnatie en hervorming: het kloosterleven in Brabant in de vijftiende eeuw* | Nico Arts/David Hardy/Jan Melssen, *Geschiedenis en archeologie van Mariënhage* | Nico Arts, *Nicolaas Clopper, de wereldkroniek en de omzwingingen van het Florarium temporum* | Michiel Verweij, *De boekproductie in het middeleeuwse Mariënhage* | Jan Burgers, *Over het uitgeven van middeleeuwse kronieken* | **DEEL III FLORARIUM TEMPORUM:** Willem Erven, *De werkwijze van Nicolaas Clopper* | Willem Erven, *Bij het transcriberen van het Florarium temporum* | *Een bloemlezing uit de Bloemhof der tijden* (tekst en vertaling Willem Erven)

8

±352 blz.+usb-stick, ±€35,-
ISBN 978-90-8704-744-3
gebonden, geïllustreerd
ZHC
verschijnt november 2018
NUR 684/704

ZIE OOK: *De abtenkroniek van Aduard. Studies, editie en vertaling*, ISBN 978-90-8704-116-8, €39,-; *De kroniek van Henrica van Erp, abdis van Vrouwenklooster*, ISBN 978-90-8704-144-1, €19,-; *Kroniek van het klooster Bloemhof te Wittewierum*, ISBN 978-90-8704-368-1, €49,-; *Procurator, Kroniek*, ISBN 90-6550-662-4, €49,-; *De Tielse Kroniek. Een geschiedenis van de Lage Landen van Volksverhuizingen tot het midden van de vijftiende eeuw, met een vervolg over de jaren 1552-1566*, ISBN 90-6550-004-9, €19,-

9 789087 047443

MOHAMMED EN DE LATE OUDHEID

Redactie Josephine van den Bent, Floris van den Eijnde en Johan Weststeijn

De wisselwerking met andere culturen tijdens het ontstaan van de islam is een van de zwaarst bediscussieerde historische thema's van het moment. Mede door actuele gebeurtenissen is dit wetenschappelijk debat sterk gepolitiseerd. Door de opkomst van de islam nadrukkelijk te positioneren in de context van de Late Oudheid biedt deze bundel een hernieuwde kennismaking met de vroege islam als een religie in wording die sterk verankerd was in het culturele mozaïek van haar tijd met evenzovele aanknopingspunten als breuklijnen ten opzichte van de antieke wereld.

INHOUD: Voorwoord | Josephine van den Bent/Floris van den Eijnde/Johan Weststeijn, *Inleiding* | Josephine van den Bent, *Maagden, muhammad, en de mushrikūn. Revisionistische interpretaties van het ontstaan van de islam en de Koran* | Marcel Hulspas, *Mohammeds Eindtijdverwachting en de Perzisch-Byzantijnse oorlog* | Clare Wilde, *De Rūm in de Koran. Een laatantiek perspectief* | Johan Weststeijn, *Wijn in de soera van de Bijen. Een structuralistische interpretatie van Koran 16:67* | Harald Motzki, *Historisch-kritisch onderzoek van de Sīra van de profeet Mohammed. Wat levert het op?* | Luitgard Mols, *De Omajjadenmoskee in Damascus. Oude tradities en nieuw elan* | Petra M. Sijpesteijn, *Mohammeds wereld in Egypte* | Kevin van Bladel, *Arabisering, islamisering en de kolonies van de veroveraars* | Ahmad Al-Jallad, *'Moge God Yazīd de Koning indachtig zijn'. Nadere beschouwingen over de Yazīd-inscriptie en de ontwikkeling van de Arabische schriftten* | Joanita Vroom, *Nieuw licht op de Donkere Eeuwen. Het Byzantijnse perspectief op de Arabische expansie* | *Verantwoording afbeeldingen*

±208 blz., ±€25,-
ISBN 978-90-8704-583-8
ingenaaid, geïllustreerd
Zenobiareeks 6
verschijnt september 2018
NUR 683/717

ZIE OOK: *Alexander en Darius. De Macedoniër in de spiegel van het Nabije Oosten*, ISBN 978-90-8704-383-4, €25,-; *De klassieke oudheid in de islamitische wereld (=Lampas 46 (2013) 3)*, ISBN 978-90-8704-384-1, €15,-; *Rome in de late oudheid (=Lampas 45 (2012) 3)*, ISBN 978-90-8704-308-7, €15,-; *Het verhaal van Apollonius. Historia Apollonii Regis Tyri*, ISBN 978-90-8704-714-6, €15,-; *Zenobia van Palmyra. Vorstin tussen Europese en Arabische traditie*, ISBN 978-90-8704-715-3, €13,-

HET CAPITTEL VAN SINT-JORIS TE AMERSFOORT

Een geschiedenis van “Eerwaardige wijze ende seer beminde heeren”

Fred van Kan

Kort vóór de Reformatie kende ons land 43 kapittels, verenigingen van kanunniken met als doel het verzorgen van het koorbed, bestaande uit acht getijden die het grootste deel van de dag bestreken. Deze kapittels zijn bijna allemaal verdwenen, de meeste al in de tijd van de Reformatie en die er nog waren, werden door Napoleon afgeschaft. Alleen het Amersfoortse kapittel, verbonden aan de Sint-Joriskerk, overleefde alle stormen. Het kapittel is echter geen rooms-katholieke instelling meer en houdt geen vieringen. De opbrengsten waarmee de kanunniken in hun levensonderhoud voorzagen, worden nu gebruikt voor enkele specifieke charitatieve doeleinden.

In dit boek beschrijft Fred van Kan de geschiedenis van het Capittel van Sint-Joris, van de oprichting in 1337 tot op heden. Hij besteedt zowel aandacht aan de organisatorische en financiële aspecten als aan het leven van de kanunniken en de betekenis van het kapittel voor de stad.

±240 blz., ±€25,-
ISBN 978-90-8704-743-6
gebonden, geïllustreerd
verschijnt oktober 2018
NUR 693/704

ZIE OOK: Van Engen, *De derde orde van Sint-Franciscus in het middeleeuwse bisdom Utrecht. Een bijdrage tot de institutionele geschiedenis van de Moderne Devotie*, ISBN 90-6550-920-8, €39,-; Kuys, *Repertorium van collegiale kapittels in het middeleeuwse bisdom Utrecht*, ISBN 978-90-8704-416-9, €49,-; Palmboom, *Het kapittel van Sint Jan te Utrecht. Een onderzoek naar verwerving, beheer en administratie van het oudste goederenbezit (elfde-veertiende eeuw)*, ISBN 90-6550-267-x, €59,-

9 789087 047436

HET BELEG VAN HAARLEM (11 DECEMBER 1572-13 JULI 1573)

Verslagen van Spaanse ooggetuigen

Vertaling en inleiding Barbara Kooij

De belegering van Haarlem (1572-1573) ten tijde van de Opstand is minder bekend dan het ontzet van Alkmaar (1573) en Leiden (1574). De voornaamste reden hiervoor is wellicht dat Haarlem uiteindelijk geen stand heeft gehouden tegen het leger van Alva, Alkmaar en Leiden wel. De belegering van Haarlem is met zeven maanden echter verreweg de langstdurende geweest en cruciaal voor de geschiedenis van de Opstand. Voor de regering van koning Filips II werd Haarlem een hoofdpijndossier.

De Spaanse belegeraars van Haarlem hebben veel brieven en op brieven gebaseerde verslagen nagelaten. De meeste Spaanse briefschrijvers kunnen we beschouwen als 'embedded' oorlogsverslaggevers. Hun berichtgeving hield het koninklijke bestuur op de hoogte van wat er in de Nederlanden gebeurde. Voor dit boek zijn 138 teksten bijeengebracht en vertaald door Barbara Kooij. Zo kunnen deze belangrijke historische bronnen door een breed publiek worden gelezen.

±352 blz., ±€29,-
ISBN 978-90-8704-746-7
ingenaaid, geïllustreerd
HR 20
verschijnt oktober 2018
NUR 688/693

9 789087 047467

ZIE OOK: De Enzinas, *Bericht over de Toestand in de Nederlanden en de Godsdienst bij de Spanjaarden*, ISBN 90-6550-719-1, €29,-; Fagel, *Kapitein Julián. De Spaanse held van de Nederlandse Opstand*, ISBN 978-90-8704-213-4, €15,-; Groenveld, *Facetten van de Tachtigjarige Oorlog. Twaalf artikelen over de periode 1559-1652*, ISBN 978-90-8704-726-9, €35,-; Luna, *Een ondraaglijk juk. Nederlandse beeldvorming van Spanje en de Spanjaarden en tijde van de Opstand (1566-1609)*, ISBN 978-90-8704-673-6, €25,-

JAARBOEK DE ZEVEN- TIENDE EEUW

Cultuur in de Nederlanden in interdisciplinair perspectief

Redactie M. de Baar, C.M. Lenarduzzi, G. Verhoeven e.a.

Met artikelen over *secreten* in de kunst, heimelijke diplomatie en stiekeme politiek in de zeventiende eeuw exploreert dit *Jaarboek* de schimmige achterkamertjes van de Gouden Eeuw. Waren versleutelde brieven en codetaal afdoend om militaire operaties en andere vertrouwelijke informatie geheim te houden? Hoe bleven geheime technieken en procedés in de kunst bewaard ondanks de verschijning van talloze *libri dei secreti*? Naast het themadossier bevat het *Jaarboek* enkele losse bijdragen.

INHOUD: THEMADOSSIER SECRETEN, SPIONAGE EN STIEKEM GEDOE: Djoeke van Netten, *Introductie* | Lide-
wijn Nissen/Ingmar Vroomen, *Cijferschrift, spionage en gevangenschap. De correspondentie van Johan de Witt
met de Nederlandse ambassade naar Engeland, 1663-1665* | Arjan de Koomen, *Werkplaatsgeheimen en boe-
ken van openbaring. Een onthullend perspectief op de kunstliteratuur van de zeventiende eeuw* | Jan Daalder,
*'They of Holland have tricks wherby to do things'. Geheimhouding rond de missie van Michiel de Ruyter van
1664-1665* | Michel Hoenderboom, *Corruptie in de Republiek. Andries Hessel van Dinther, baljuw van Beijer-
land* | **LOS ARTIKEL:** Ton van Strien, *Een foutje moet kunnen. De opgeruimde poëtica van Lambert van den
Bosch* | **RUBRIEK NIEUW ONDERZOEK:** Martine Veldhuizen, *Waarheidssprekers in de vroegste Nederlandsta-
lige drukken (1450-1500)* | Jasper van der Steen, *The Nassaus and the family business of power in early mo-
dern Europe*

12

±160 blz., ±€25,-
ISBN 978-90-8704-754-2
ingenaaid, geïllustreerd
verschijnt november 2018
NUR 697/694

ZIE OOK: *Amoureuze en pikante geschiedenis van het congres en de stad Utrecht. Augustinus Freschots verhaal achter de Vrede van Utrecht*, ISBN 978-90-8704-361-2, €19,-; *In vriendschap en vertrouwen. Cultuurhistorische essays over confidentialiteit*, ISBN 978-90-8704-478-7, €29,-; Dral, *Tussen macht en onmacht. Een politieke biografie van Anthonie van der Heim (1693-1746)*, ISBN 978-90-8704-597-5, €29,-; Knock, *Uit liefde voor Vaderland en Vrijheid. Het journaal van de patriot Arie Johannes Knock over de periode 1784 tot 1797*, ISBN 90-6550-125-8, €25,-

JAARBOEK DE ACHTTIENDE EEUW 2018

Redactie Sarah Adams, Thomas von der Dunk,
Elwin Hofman e.a.

In 2018 bestaat de Werkgroep De Achttiende Eeuw 50 jaar. Omdat het ook 250 jaar geleden is dat het moderne circus werd 'uitgevonden', staan in dit *Jaarboek* kermis, circus en festiviteiten centraal. Stichtend lid Bert Paasman blikt terug op het ontstaan van de Werkgroep, Wijnand Mijnhardt formuleert een toekomstvisie. Het themadossier bevat artikelen over de circuscollectie van de UvA, de Londense Thames Frost Fair en kermisacts in de zeventiende- en achttiende-eeuwse Nederlanden.

INHOUD: *Van de redactie* | **JUBILEUM:** *50 jaar Werkgroep 18e Eeuw* | Bert Paasman, *De jaren van Omgekeerde Kaartenbakken en Stencils. Herinneringen aan de jeugd van de Werkgroep 18e eeuw* | Wijnand W. Mijnhardt, *Meervoudige moderniteit en de vergeten erfenis van de Nederlandse Verlichting* | **DOSSIER 250 JAAR CIRCUS:** Johan Verberckmoes, *Inleiding. Kom binnen, kom binnen, het circus gaat beginnen* | Willem Rodenhuis, *De Circuscollectie van de Afdeling Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam. Een nadere blik in het licht van het 250-jarig bestaan van het modern klassieke circus, 1768-2018* | Thomas Van der Goten, *Tijdloos of efemeer? Herdenking op de Thames Frost Fair* | Johan Verberckmoes, *Door het publiek betoverd. Kermisacts en sneeuwpoppen in de Nederlanden in de zeventiende en achttiende eeuw* | **AFZONDERLIJKE BIJDRAGEN:** Frank de Hoog, *Eendracht maakt tweedracht. Het gebruik van de retoriek van eendracht tijdens en na de politieke crisis van 1748* | Frank Judo, *De gravin en de stokebrand. Twee buitenstaanders en hun strategische alliantie ten tijde van de Brabantse Omwenteling* | Paul Pelckmans, *Wolff & Deken kiezen uit La Fontaine* | *Over de auteurs*

±128 blz., €25,-
ISBN 978-90-8704-755-9
ingenaaid, geïllustreerd
verschijnt november 2018
NUR 694/685

ZIE OOK: 'Allen zijn welkom'. *Ontmoetingsplaatsen in de Lage Landen rond 1900*, ISBN 978-90-8704-691-0, €29,-; Gras, *'Een stad waar men zich koninklijk kan vervelen?' De modernisering van de theatrale vermakelijkheden buiten de schouwburg in Rotterdam, circa 1770-1860*, ISBN 978-90-8704-088-8, €49,-; Huisman/Koppenol, *Daer compt de Lotery met trommels en trompetten! Loterijen in de Nederlanden tot 1726*, ISBN 90-6550-109-6, €15,-; Vermaak in Holland (=Holland 29 (1997) 4/5), ISBN 90-70403-40-4, €10,-; Vermaak van de elite in de vroegmoderne tijd, ISBN 90-6550-072-3, €25,-

'THE EURASIAN QUESTION'

The colonial position and postcolonial options of colonial mixed-ancestry groups from British India, Dutch East Indies and French Indochina compared

Liesbeth Rosen Jacobson

'**W**ithin the borders of these isles shall remain a race one calls Indo. Neither white, nor brown.' This 'Indo' was part of the Indo-Europeans, a group of mixed indigenous and European ancestry, from the former Dutch East Indies. In almost all other Asian colonies, including British India and French Indochina, which are also covered in this study, such a group of mixed ancestry came into being.

The future of these Eurasians after decolonisation was quite insecure. The European rulers, on which their status was based, were gone. The new indigenous rulers perceived them suspiciously as colonial remnants and often even as traitors. In this chaotic situation, they were forced to make a choice, between staying in the former colony or leaving for the European mother country. Did they belong in the country of their European fathers or the former colony, the country of their Asian mothers?

268 pp., €29,-
ISBN 978-90-8704-731-3
paperback, illustrated
HM 6
available
NUR 691/696

SEE ALSO: Boudewijn, *Warm bloed. De representatie van Indo-Europeanen in de Indisch-Nederlandse letterkunde (1860-heden)*, ISBN 978-90-8704-598-2, €39,-; Glissenaar, *Indië verloren, ramspoed geboren*, ISBN 90-6550-460-5, €10,-; Salomonson, *Indisch leven in Den Haag, 1930-1940. Vijftig columns uit De Indische Verlofganger*, ISBN 978-90-8704-720-7, €19,-; Tjalie Robinson (=IL 27 (2012) 1), ISBN 978-90-8704-300-1, €12,50; Van Inlander tot Indonesiër (=IL 24 (2009) 2), ISBN 978-90-8704-108-3, €12,50

CHARLES ROEMERS (1748-1838)

Een Maaslandse regent in roerige tijden

Lambert Jacobs

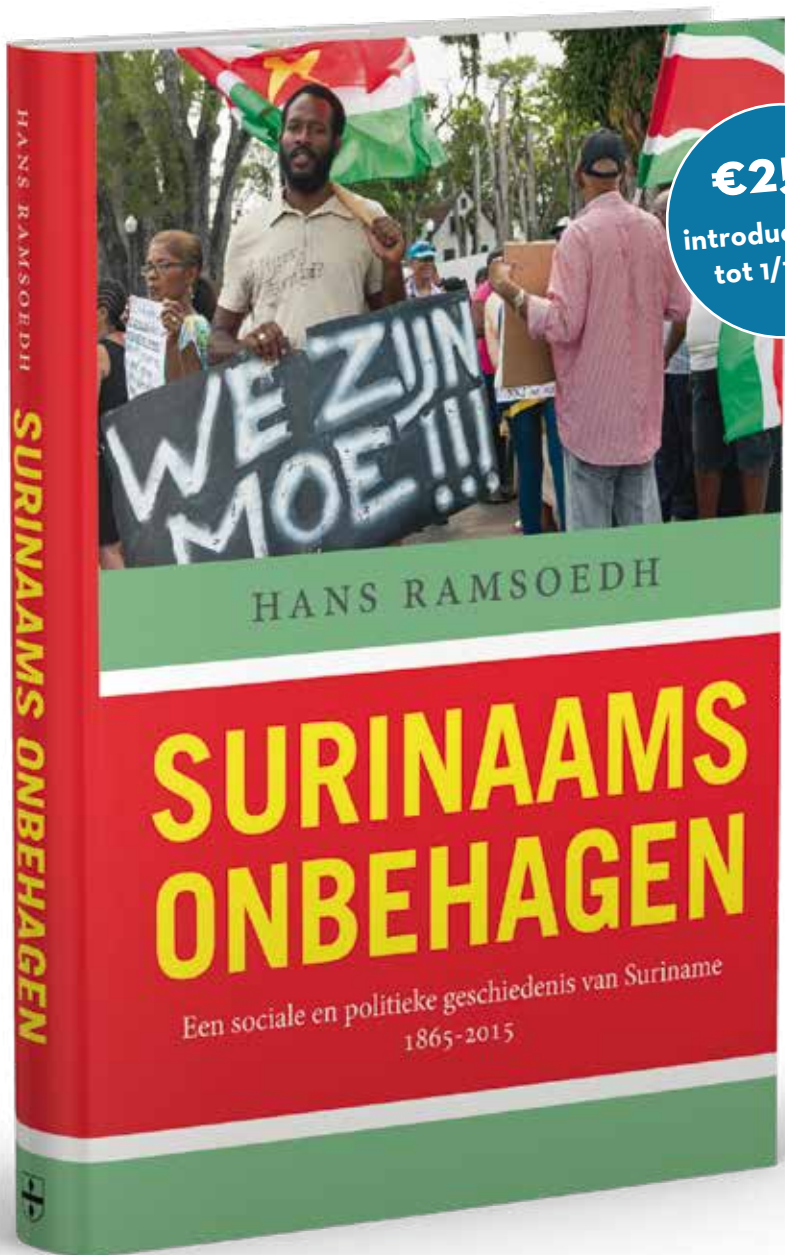
De tijd waarin Charles Roemers, hoofdpersoon van dit boek, leefde, was er een van grote veranderingen. Tijdens zijn lange leven was hij niet alleen getuige van, maar nam hij als advocaat, schepen van Maastricht en volksvertegenwoordiger in Parijs ook deel aan ingrijpende maatschappelijke omwentelingen. In 1795 bereikte hij bij de Franse veroveraars dat een te vormen departement Nedermaas niet zou bestaan uit het grootste deel van het voormalige prins-bisdom Luik, maar enkel uit wat hij noemde het 'Vlaamse' deel. Zijn doel was onder andere de bevordering van de economische ontwikkeling van dit gebied door de aanleg van wegen, kanalen en ontginningen.

Het departement Nedermaas werd na 1815 als onderdeel van het Verenigd Koninkrijk de (ongedeelde) provincie Limburg. De regering van Willem I werd voor Roemers al snel om allerlei redenen een teleurstelling. Tijdens de Belgische Opstand was hij voor het behoud van de gehele provincie Limburg onder Belgisch gezag.

±336 blz., ±€29,-
ISBN 978-90-88704-747-4
gebonden, geïllustreerd
MM 84
verschijnt december 2018
NUR 681/693

ZIE OOK: Arijs, *Vormen van regionaal bewustzijn en nationale identiteit in Belgisch- en Nederlands-Limburg*, 1866-1938, ISBN 978-90-8704-648-4, €25,-; *Rechtspraak in Roermond. Van Soevereine Raad naar Rechtbank Limburg (1580-2012)*, ISBN 978-90-8704-351-3, €29,-; Schaapveld, *Bestuur en bestuurders in Nedermaas*, 1794-1814. Met bijzondere aandacht voor het lokale bestuur in het kanton Wittem/Gulpen, ISBN 978-90-8704-689-7, €39,-; Weijermars, *Stiefbroeders. Zuid-Nederlandse letteren en natievorming onder Willem I*, 1814-1834, ISBN 978-90-8704-310-0, €39,-

SURINAAMS ONBEHAGEN

*Een sociale en politieke geschiedenis van Suriname,
1865-2015*

Hans Ramssoedh

Surinaams *Onbehagen* beschrijft de sociale en politieke geschiedenis van Suriname in onderlinge samenhang over de periode 1865-2015. Met een bevolking van ruim een half miljoen en een diversiteit aan bevolkingsgroepen, talen en godsdiensten is Suriname een van de meest gesegmenteerde samenlevingen in het Caraïbisch gebied. Dit heeft belangrijke consequenties voor de politieke, economische en culturele verhoudingen.

Onbehagen – sluimerende onvrede onder (een deel van) de bevolking die al niet resulteert in acties of verzet – is een constante onderstroom in de Surinaamse geschiedenis. Het vindt zijn oorsprong in een waaier aan economische, sociale, culturele en politieke processen. Dit boek zoomt in op het onbehagen in de koloniale periode (1865-1945), de postkoloniale periode (1945-1975) en de periode na de onafhankelijkheid (1975-2015), waarbij de focus ligt op de maatschappelijke processen, de achterliggende idealen en de al dan niet bereikte veranderingen. Het laat zien hoe Suriname voortdurend laveerde tussen zorg en hoop.

±384 blz., ±€29,-
ISBN 978-90-8704-748-1
gebonden, geïllustreerd
verschijnt november 2018
NUR 697/695

9 789087 047481

ZIE OOK: Fokken, *Beyond being koelies and kantráki. Constructing Hindostani identities in Suriname in the era of indenture 1873-1921*, ISBN 978-90-8704-721-4, €39,-; Heldring, *Het Saramacca project. Een plan van joodse kolonisatie in Suriname 1946-1956*, ISBN 978-90-8704-207-3, €39,-; Laarman, *Oude onbekenden. Het politieke en publieke debat over postkoloniale migranten in Nederland, 1945-2005*, ISBN 978-90-8704-371-1, €29,-; *Mediators between State and Society*, ISBN 90-6550-431-1, €19,-

JOHN BERGMANS (1892-1980)

Plantenkenner en tuinarchitect

Johanna Karszen-Schüürmann en
Marianne van Lidth de Jeude

John Bergmans ontwikkelde zichzelf als plantenkenner en werkte als kweker, als auteur over de plantenwereld en als tuin- en parkontwerper. In Noord-Brabant en Limburg voorzag hij de industriële en burgerlijke elite, bedrijven en gemeenten van tuinen, parken en plantsoenen. Hij richtte villatuinen in, voorzag wijken van groen en ontwierp botanische tuinen, recreatieparken en begraafplaatsen. Tegelijk beseftte hij dat de groeiende belangstelling voor tuinen en tuinkunst om kennis en hulp vroeg. In talloze publicaties voorzag hij tuinliefhebbers en vakgenoten daarom van informatie over 'het verkwikkelijke tuinvak'. Als kweker had hij zich beziggehouden met nieuwe plantenvariëteiten, als auteur zorgde hij onder andere met zijn standaardwerk *Vaste planten en rotsheesters* voor eenheid in de naamgeving van planten.

Als tuinontwerper hield Bergmans vast aan de architectonische en landschappelijke tuinstijlen. Zijn ontwerpen, in dit boek voor het eerst samengebracht, overspannen het interbellum en de wederopbouw.

±288 blz., ±€29,-
ISBN 978-90-8704-750-4
ingenaaid, geïllustreerd
BONAS
verschijnt december 2018
NUR 648/941

ZIE OOK: *Het Boomburgpark te Hilversum. Verleden, heden en toekomst van een monumentaal wandelgebied*, ISBN 90-6550-833-3, €19,-; *Globes, oorkonden en botanica op kasteel Keukenhof*, ISBN 978-90-8704-301-8, €12,-; *Huis en habitus. Over kastelen, buitenplaatsen en notabele levensvormen*, ISBN 978-90-8704-666-8, €35,-; *Kasteel Keukenhof: huis en haard*, ISBN 978-90-8704-559-3, €14,-; *Kunst, natuur en techniek op en rond kasteel Keukenhof*, ISBN 978-90-8704-125-0, €19,-

TJEERD DIJKSTRA (1931)

Architect, hoogleraar, rijksbouwmeester

David Keuning

Tjeerd Dijkstra (1931) speelde een belangrijke rol in de Nederlandse architectuur en cultuur tijdens de tweede helft van de twintigste eeuw en het begin van deze eeuw. Zijn architectonische productie is zelfbewust en doordacht. Zijn invloed reikt echter veel verder.

Hij schreef over architectonische kwaliteit en het beoordelen daarvan. Als hoogleraar aan de TU Delft voerde hij belangrijke onderwijsvernieuwingen door. Hij was lange tijd Rijksbouwmeester, maar ook als supervisor betrokken bij een aantal belangrijke projecten op het gebied van architectuur en stedenbouw, onder andere bij de nieuwbouw voor de Leidse Universiteit en de ontwikkeling van de Amsterdamse IJ-oeveren. Als bestuurder van de *Groene Amsterdammer* wist hij dit vrijzinnige opinieweekblad door roerige tijden heen te leiden.

±300 blz., ±€29,-
ISBN 978-90-8704-737-5
ingenaaid, geïllustreerd
BONAS
verschijnt oktober 2018
NUR 648/694

9 789087 047375

ZIE OOK: Blauw, *De stad is nooit af. Ontstaan en ontwikkeling van het stadsdeel Slotervaart, van Algemeen Uitbreidingsplan tot stedelijke vernieuwing*, ISBN 90-6550-898-8, €19,-; Prins, *Onno Greiner (1924-2010). Een zoektocht naar helderheid en geborgenheid*, ISBN 978-90-8704-609-5, €29,-; Remery, *Katholieke architectuur in de twintigste eeuw. De vier architecten van de Leidse familie Van der Laan*, ISBN 978-90-8704-707-8, €39,-; Santoso, *Cosman Citroen (1881-1935). Architect in 'booming' Soerabaja*, ISBN 978-90-8704-719-1, €15,-

HET LANDSCHAP BEWAARD

Landschap en erfgoed bij Natuurmonumenten

Michiel Purmer

Natuurmonumenten is bij het grote publiek vooral bekend als natuurbeheerder. Veel minder bekend is dat de vereniging een van de grootste erfgoedbeheerders van Nederland is. In de gebieden van Natuurmonumenten bevindt zich een staalkaart aan typisch Nederlandse landschappen. Ook beheert de vereniging vele honderden cultuurhistorisch bijzondere gebouwen zoals forten, landhuizen, kastelen en boerderijen en vele archeologisch waardevolle terreinen.

Het landschap bewaard vestigt de aandacht op Natuurmonumenten als erfgoedbeheerder, met de nadruk op het landschappelijke erfgoed. Vier gebieden van Natuurmonumenten staan centraal: het Eerder Achterbroek bij Ommen, onderdeel van landgoed Eerde, restanten van de Atlantikwall in de Hollandse en Zeeuwse duinen, het Zuid-Limburgse Geuldal en het Mantingerveld in Drenthe. Het boek beschrijft hoe Natuurmonumenten sinds 1945 met het erfgoed in deze vier heel verschillende landschappen is omgegaan. De lezer maakt kennis met landgoederen, kleinschalige cultuurlandschappen, uitgestrekte natuurontwikkelingsgebieden en de schijnbaar ongerepte duinen.

20

±576 blz., ±€39,-
ISBN 978-90-8704-751-1
ingenaaid, geïllustreerd
verschijnt december 2018
NUR 944/694

ZIE OOK: Coesl, *Zinkviolen en zoetwaterwieren*. J. Heimans (1889-1978) *Natuurstudie en natuurbescherming in Nederland*, ISBN 90-6550-364-1, €29,-; *Kasteel en landschap* (=THG 2 (2017) 4), ISBN 978-90-8704-699-6, €10,-; *Landschap en toerisme* (=THG 1 (2016) 2), ISBN 978-90-8704-614-9, €10,-; Otten, *Veldnamen en oude boerderijnamen in de gemeente Apeldoorn*, ISBN 90-6550-773-6, €19,-; Renes, *Op zoek naar de geschiedenis van het landschap. Handleiding voor onderzoek naar onze historische omgeving*, ISBN 978-90-8704-239-4, €19,-

9 789087 047511

ALLES IS CULTUUR

Vensters op moderne cultuurgeschiedenis

Redactie Remieg Aerts, Klaas van Berkel en
Babette Hellemans

De cultuurgeschiedenis heeft de laatste dertig jaar een onstuimige groei doormaakt. Huizinga beleefde een revival, er kwam aandacht voor de sociale geschiedenis van cultuuruitingen en dankzij de opkomst van de mentaliteitsgeschiedenis en *cultural turn* breidde het domein van de cultuurgeschiedenis zich enorm uit. Alle aspecten van de geschiedenis werden beschouwd onder het gezichtspunt van de cultuur, nu opgevat als het proces van betekenisgeving. Cultuurhistorici reflecteren op deze ontwikkeling.

INHOUD: Remieg Aerts/Klaas van Berkel/Babette Hellemans, *Inleiding: de paradox van het success* | **DEEL I CULTUURHISTORISCHE VERKENNINGEN:** Josine Blok, *Antieke cultuurgeschiedenis na de cultural turn* | Catrien Santing, *Het lichaam als cultuurgeschiedenis. Opkomst en onderduiken van een cultuurhistorisch subspecialisme* | Henk van Veen, *Het maniërisme. Over de noodzaak van een periodeconcept* | Jan Hein Furnée, *Cultuurgeschiedenis tussen creatie en receptie. De opera Guillaume Tell* | Remieg Aerts, *Architectuur en representatie. De cultuurgeschiedenis van politiek en ruimte* | Henk te Velde, *Politieke cultuur en parlementaire welsprekendheid* | Mary Kemperink, *Tussen literatuur en wetenschap. Bekentenissen van homoseksuelen rond 1900* | Klaas van Berkel, *Universiteitsgeschiedenis en engagement* | **DEEL II THEORETISCHE VERKENNINGEN:** Herman Paul, *Bloemen voor Leopold von Ranke. Naar een cultuurgeschiedenis van de geschiedwetenschap* | Jaap den Hollander, *Over het observeren van historische vormen. Systeemtheorie en cultuurgeschiedenis* | Kiene Brillenburg Wurth, *Vrijheid, schoonheid, oorspronkelijkheid. Naar een interdisciplinaire geschiedenis van de creativiteit* | Babette Hellemans, *Melancholie en methodiek in de Franse traditie* | Pieter Caljé, *De 'culturele biografie' als instrument voor cultuurhistorische analyse en erfgoedbeleid* | Peter Burke, *De taak der cultuurgeschiedenis in de 21ste eeuw*

±256 blz., ±€25,-
ISBN 978-90-8704-752-8
ingenaaid, geïllustreerd
verschijnt december 2018
NUR 694/680

ZIE OOK: Beulakker, *Onderscheid moet er zijn. Pleziervaren in Nederland, een cultuurgeschiedenis*, ISBN 978-90-8704-328-5, €39,-; Van der Dussen, *Geschiedenis en beschaving. Kritische opstellen over verleden, heden en toekomst*, ISBN 978-90-6550-893-5, €29,-; Van Oostveldt, *Tranen om het alledaagse. Diderot en het verlangen naar natuurlijkheid in het Brusselse theaterleven in de achttiende eeuw*, ISBN 978-90-8704-404-6, €27,-; *Het persoonlijke is politiek. Egodocumenten en politieke cultuur*, ISBN 90-6550-706-x, €19,-

9 789087 047528

BUILDING BODIES

Gendered sport and transnational movements
Yearbook of Women's History/Jaarboek voor Vrouwen-
geschiedenis 38

Guest editor Marjet Derks

This *Yearbook* focusses on sport and sporting bodies: their transgressing practices, representations and impacts on femininities, masculinities and ethnicities. The authors elaborate on the processes that have underpinned these changes.

CONTENTS: Marjet Derks, *Introduction* | FEMININITIES & MASCULINITIES: Olaf Stieglitz, *The 'Rhythmic Smoothness' of Crossing a Hurdle. A Transnational and Visual Gender History of Hurdling, 1910s-1930s* | Samantha Jayne Oldfield/Lisa Taylor/Dave Day, *Spreading the Word. British Sportswomen and the International Diffusion of Sport* | Anoma van der Veere, *Depicting Female Athletes in Japan During the 2016 Rio Olympics. Individual Success versus Dominant Ideologies* | Holly Oberle, *The Last Male Stronghold? American Exceptionalism, Football, and Women* | Anastasija Ropa, *Gender in Horse Racing. Queens and Mistresses in the Sport of King* | Eveline Buchheim/Saskia Bultman, *Gender in Dutch Women's Soccer. Interview with Tessel Middag* | BODIES: Marjan Groot, *Picture Essay. Visual Politics of Popular Health, Sports and Bodies in the Design of the American Magazine Physical Culture, 1900-1940* | Jon Verriet, *'Strong as a Bear, Gracious as a Gazelle'. Shaping a New Female Athleticism in Dutch Sports Magazines and Advertisements for Sports Food and Beverages, 1960-1980* | Helena Tolved, *Building her Body. Representing and Negotiating Femininity and Muscularity in Women's Bodybuilding from the 1970s* | FORUM: Ines Braune, *Gender and Parkour in the Arab World* | ETHNICITIES: LaToya Drake/Pascal Delheye, *Dribbling Out of Bound. The Impact of Migration on the Social and Political Consciousness of Black U.S. American Female Basketball Players* | Patrick Salkeld/Zach Bigalke, *Sport as an Intersectional Locus for Protest* | Scarlett L. Hester, *'I Promised the Brazilian People'* | Ronda Rousey, *Whiteness, and the UFC as a Neocolonial Enterprise* | Eveline Buchheim/ Marjan Groot, *Women and Sport in China. An interview with former professional Dutch table tennis player Bettine Vriesekoop*

22

±250 pp., €23,-
ISBN 978-90-8704-756-6
paperback, illustrated
NUR 694/480

SEE ALSO: *Design en gender. Van object tot representative* (=JVV 31), ISBN €23,-; *Gender and Activism. Women's voices in Political Debate* (=JVV 35), ISBN 978-90-8704-557-9, €23,-; *Gender and archiving: Past, Present, Future* (=JVV 37), ISBN 978-90-8704-651-4, €23,-; *Gendered Food Practices from Seed to Waste* (=JVV 36), ISBN 978-90-8704-626-2, €23,-; *Gender and Performance* (JVV 32), ISBN 978-90-8964-469-5, €23,-; *Under Fire: Women and World War II* (=JVV 34), ISBN 978-90-8704-475-6, €23,-

9 789087 047566

SEKSE

Een begripsgeschiedenis

JVV Xtra #1

Redactie Myriam Everard en Ulla Jansz

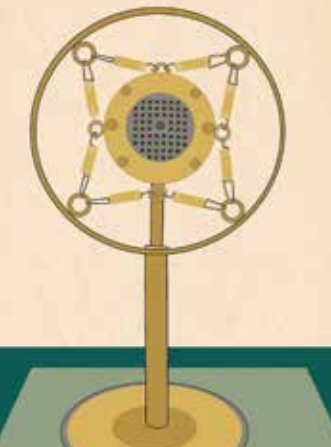
Deze bundel gaat over de verschillen in lichaam, macht en status tussen vrouwen en mannen en de ontwikkeling en betekenis van termen als 'seks', 'geslacht', 'kunne' en 'gender'.

INHOUD: Jaarboekredactie, *Woord vooraf* | Myriam Everard/Ulla Jansz, *Inleiding* | Eric Jorink, *De geest heeft geen seks, maar het lichaam? Descartes en het onderzoek van zeventiende-eeuwse Nederlandse anatomen naar de fysieke verschillen tussen man en vrouw* | Angela Vanhaelen, *'Jan moet zitten spinnen, wiegen, want Griet heeft hem overmant'*. *Seksestrijd in de Jan de Wasserprenten* | BEELDESSAY | Theo van der Meer, *'Der vrouwen sex gelyk'*. *Seks en sodomie in de vroegmoderne Republiek* | Willeke Los, *Natuur of opvoeding? Seks in achttiende-eeuwse pedagogische geschriften* | Eveline Koolhaas, *In kracht en kloekheid gelyk. Seks in de Natuurlijke historie van Holland van Johannes le Francq van Berkhey* | BEELDESSAY | Ellen Krol, *Onbehagen bij de vrouw. Nederlandse reacties op Duitse 'geslachtskarakters', 1800-1840* | Stefan Dudink, *'Voor haardsteden en altaren'*. *Mannelijkheid en de Nederlandse natie in de vroege negentiende eeuw* | Ulla Jansz, *De zeden en de natuur. Het belang van Multutuli's opvattingen over seks voor de vrouwenbeweging* | Myriam Everard, *Een nieuw geslacht. Het radicale denken over seks in de eerste feministische golf* | Erica van Boven, *De kwaal der eeuw. Seks en het cultuurdebat in het interbellum* | Annemieke van Drenth, *Van zielenroerselen tot seksverschillen. De vrouw als katalysator in het denken over de psyche in Nederland, 1900-1960* | Risk Hazekamp, *Gender Works* | Louis van den Hengel, *Transposities. Risk Hazekamp en de kunst van gender* | BEELDESSAY | Mieke Aerts/Geertje Mak/Marjan Schwegman/Iris van der Tuin, *Seks als vraagstuk. Een rondetafelgesprek over vrouwenstudies en genderstudies* | *Over de auteurs* | *Lijst van afbeeldingen* | *Register*

288± blz., ±€23,-
ISBN 978-90-8704-757-3
ingenaaid, geïllustreerd
jvv Xtra #1
verschijnt november 2018
NUR 694/745

ZIE OOK: Aucassin en Nicolette. *Een middeleeuwse parodie*, ISBN 978-90-8704-062-8, €10,-; *Gender & Genes* (=jvv 33 (2013)), ISBN 978-90-8704-394-0, €23,-; De Haan, *Seks op kantoor. Over vrouwelijkheid, mannelijkheid en macht, Nederland 1860-1940*, ISBN 90-6550-404-4, €39,-; Van den Hengel, *Imago. Romeinse keizerbeelden en de belichaming van gender*, ISBN 978-90-8704-083-3, €59,-; Wel en onwel. *Het lichaam in de negentiende eeuw* (=DNE 39 (2015) 3/4), ISBN 978-90-8704-552-4, €15,-

DE PUBLIEKE MAN

*Dr. P.H. Ritter Jr. als cultuurbemiddelaar
in het interbellum*

Alex Rutten

Wat gebeurt er met een land dat overspoeld wordt door een steeds groter en internationaler aanbod aan boeken, kranten en tijdschriften? Waar bioscoopaleizen het aangezicht van de stad veranderen en radiomuziek de stilte in huis doorbreekt? Waarvan de groeiende en beter opgeleide bevolking steeds meer belangstelling gaat tonen voor cultuur en literatuur? In dat land, het Nederland van de interbellumjaren, groeide de criticus, journalist en schrijver Dr. P.H. Ritter Jr. (1882-1962) uit tot een nationale bekendheid.

In vier hoofdstukken beschrijft dit boek hoe Ritter en andere bevlogen cultuurbemiddelaars via dagbladrecensies, volksuniversiteitscolleges, radiocauserieën en filminleidingen zich inzetten voor de verspreiding en verdediging van literair-culturele kennis en waarden. In een bewogen periode ageerde Ritter tegen de commercialisering, internationalisering en versplintering van de Nederlandse cultuur. Tegelijkertijd omarmde hij de moderne ontwikkelingen, want alleen zo konden in zijn ogen leidinggevende bemiddelaars het volk verbinden en naar een hoger plan brengen.

277 blz., €29,-
ISBN 978-90-8704-730-6
paperback
Literatoren
reeds verschenen
NUR 621/694

ZIE OOK: Dera, *Sprekend kritiek. Literatuurprogramma's in de vroege jaren van de Nederlandse radio en televisie*, ISBN 978-90-8704-658-3, €29,-; *Echte leesboeken. Publieksliteratuur in de twintigste eeuw*, ISBN 978-90-8704-676-7, €29,-; *Schokkende boeken!*, ISBN 978-90-8704-457-2, €29,-; *Lezen in de Lage Landen. Studies over tien eeuwen leescultuur*, ISBN 978-90-8704667-5, €35,-; *Schrijverstypen. De moderne auteur tussen individu en collectief*, ISBN 978-90-8704-600-2, €29,-

MEDEMAKERS

Sociologie van literatuur en andere kunsten

Nico van der Laan

Alle kunst is het resultaat van een sociaal proces, en hetzelfde geldt voor de opvattingen erover en de omgang ermee. Om meer inzicht in dat proces te krijgen worden vier fasen bestudeerd: de productie van kunst en het op de markt brengen ervan, de kritische reactie erop, de verwerking ervan door de wetenschap, en het doorgeven van kunst aan nieuwe generaties. In elk van die fasen is een bepaalde institutie cruciaal. De nadruk ligt op de samenwerking tussen die instituties en hun onderlinge afhankelijkheid.

Aan bod komen zowel literatuur, beeldende kunst, muziek, toneel, film, als architectuur. De aandacht concentreert zich op de afgelopen drie eeuwen en gaat in het bijzonder uit naar Nederland, maar dan wel gezien vanuit een Europees perspectief. Verder wordt de situatie in Europa en de Verenigde Staten systematisch vergeleken met die in China en Japan.

±448 blz., ±€39,-
ISBN 978-90-8704-749-8
ingenaaid
Literatoren
verschijnt december 2018
NUR 617/694

9 789087 047498

ZIE OOK: Boers, *De Noord-Nederlandse kunsthandel in de eerste helft van de zeventiende eeuw*, ISBN 978-90-8704-288-2, €15,-; Van Dijk, *Henri Hermans (1883-1947). De grondlegger van het Limburgs muziekleven*, ISBN 90-6550-188-6, €25,-; *Lopende vuurtjes. Engelse kunst en literatuur in Nederland en België rond 1900*, ISBN 978-90-8704-286-8, €25,-; Ruitenbeek, *Kijkcijfers. De Amsterdamse Schouwburg 1814-1841*, ISBN 90-6550-692-6, €49,-; *Van hof tot overheid. Geschiedenis van literaire instituties in Nederland en Vlaanderen*, ISBN 978-90-8704-544-9, €29,-

JAARBOEK MULTATULI 2017

Redactie Cyril van den Hoogen (gastredacteur),
Klaartje Groot, Annelies Dirkse e.a.

Multatuli bevond zich in 2017 130 jaar in de hemel. En de trap daarheen was steil, aldus de literaire grootmeester zelf in een van de twee pas gevonden brieven waarmee het *Jaarboek Multatuli 2017* opent. Hij zal daarbij behalve aan zichzelf ook gedacht hebben aan de vele lieden die het hem zo moeilijk maakten: almachtige schrijvers, editoren en uitgevers bijvoorbeeld. Hij heeft echter ook veel aan hen gehad, in ieder geval aan de vertalers. In dit *Jaarboek* staan literatuurbemiddelaars en Multatulibemiddelaars centraal.

INHOUD: *Redactioneel* | Marita Mathijssen, *Twee onbekende brieven* | Olf Praamstra, *Een tegenwerkende uitgever. Hoe Van Lennep met behulp Joost de Ruyter probeerde Max Havelaar te smoren* | Marita Mathijssen, *Over kwaadsprekers en napraters. Eduard Douwes Dekker, Jacob van Lennep, de feiten en wat interpretaties* | Annelies Dirkse, *Een onbekend brieffragment* | Antiogu Cappai-Cadeddu, *Max Havelaar, Sardinië en de verdrukking van minderheidstalen* | Marien Jacobs, *Vertaling van de inleiding bij de Russische Max Havelaar (deel 2)* | Marien Jacobs, *Over M.I. Tuhjanski (1893-1937)* | Jan Mulder, *Gordel van smaragd, parel van de Oriënt* | Guido Leerdam, *De splitszinnigheid van Mutatuli* | *In de media. Een selectie* | Klaartje Groot, *Kroniek 2017*

26

±110 blz., €16,50
ISBN 978-90-8704-753-5
ingenaaid, geïllustreerd
verschijnt oktober 2018
NUR 621/694

ZIE OOK: Ham, *Door Prometheus geboeid. De autonomie en autoriteit van de moderne Nederlandse auteur*, ISBN 978-90-8704-490-9, €35,-; Janse, *De geschiedenis van de 'Maatschappij tot Nut van den Javaan' 1866-1877. 'Waarheid voor Nederland, regtvaardigheid voor Java'*, ISBN 90-72131-42-8, €15,-; Multatuli nu. *Nieuwe perspectieven op Eduard Douwes Dekker en zijn werk* (=IL 33 (2018) 1), ISBN 978-90-8704-709-2, €12,50; W.F. Hermans en Multatuli. *Extra jaarboek Multatuli 2017*, ISBN 978-90-8704-710-8, €16,50

9 789087 047535

STUDIES IN TEXTIEL 6

Confectie

Redactie Marjan Blomjous e.a.

De uitvinding van de naaimachine rond 1850 leidde tot de opkomst van de confectie-industrie, waarin nu wereldwijd 60 miljoen mensen werken. Deze grootschalige fabricage gaat gepaard met milieuvervuiling en uitbuiting van werknemers. Dit nummer gaat over de geschiedenis van confectie en ontwikkelingen gericht op duurzaamheid.

INHOUD: *Van de redactie* | CONFECTIE: Renee van der Hoek, *Copy/Paste. De ontwikkeling van de kopieerindustrie in de twintigste en eenentwintigste eeuw* | Ykje Wildenburg, *Naam gezocht voor nieuwe industrie. Confection, couture, prêt-à-porter ...* | Sjouk Hoitsma, *Bijzonder alledaags. Confectie in de collectie van Museum Rotterdam* | Dorien Duivenvoorden, *Biba. Fast fashion uit de jaren zestig* | Anne-Karlijn van Kesteren, *Mac & Maggie. Confectie met een eigen identiteit* | Kim Verkens, *De problematiek van kunststoffen in de collectie van het Modemuseum Provincie Antwerpen* | Eve Demoen, *Haute-à-Porter. Confectie versus couture in het werk van Vivienne Westwood en Olivier Theyskens* | Ista Boszhard, *Mogelijkheden verkennen. Op zoek naar alternatieven voor de textiel- en kledingindustrie* | Daisy van Groningen, *Slow Fashion industrie in Nederland. Textielafval voor designproducten* | TEXTIELE ZAKEN: Paulien Coopmans, *Documentatie van een confectiejurk. Een vorm van conservering* | Henriette Beukers, *Mijn jaren bij C&A en NCI* | Daniëke Klijs, *Recente aanwinst ModeMuseum Antwerpen. Het ZulapaPuwa archief* | Vincent Sleebe, *Boekrecensie. Multinational in stilte* | Jantiene van Elk, *Boekenrubriek* | TC te gast | *Summaries/Samenvattingen* | *Over de auteurs*

144 blz., €20,-
ISBN 978-90-821288-5-7
ingenaaid, geïllustreerd
reeds verschenen
NUR 694/656

ZIE OOK: *Studies in Textiel 1. Feest!/Textiel van alle tijden*, ISBN 978-90-821288-0-2, €20,-; *Studies in Textiel 2. De stof bij de naam noemen/Waterdicht*, ISBN 978-90-821288-1-9, €20,-; *Studies in Textiel 3. Verborgene Textielcollecties/Interieurtextiel in het Interbellum*, ISBN 978-90-821282-6-4, €20,-; *Studies in Textiel 4. Leer*, ISBN 978-90-821288-3-3, €20,-; *Studies in Textiel 5. Haar*, ISBN 978-90-821288-4-0, €20,-; *Winkeldochters. Vrouwen in de handel en als consument van textiel 1600-2000 (=THB 47 (2007))*, ISBN 978-90-71715-22-8, €20,-

9 789082 128857

DOOPSGEZINDE BIJDRAGEN

Nieuwe reeks nummer 44 (2018)

Redactie Theo Brok, Daan de Clercq,
Machteld Gravendeel e.a.

Nina Schroeder analyseert aan de hand van schilderijen de doperse opvattingen over het landschap. De door Francesco Quatrini beschreven relatie tussen Adam Boreel en John Dury is een voorbeeld van grensverkeer tussen verschillende confessionele groeperingen. Ruud Lambour doet verslag van zijn onderzoek naar Amsterdamse doopsgezinden in de Gouden Eeuw. Adriaan Plak beschrijft twee boekbanden om vroegzeventiende-eeuwse doperse uitgaven. Simon Vuyk geeft twee brieven van Marten Martens uit en Astrid von Schlachta beschrijft de initiatieven van Duitse dopers om hun geschiedenis toegankelijk te maken.

INHOUD: Mirjam van Veen, *Redactioneel* | **ARTIKELN:** Nina Schroeder, 'Heerlijk beplante Boomgaerden als Paradijsen'. *Natuur en beeldende kunst bij doopsgezinden in de Republiek der Nederlanden* | Francesco Quatrini, *Adam Boreel (1602-1665) en John Dury (1600-1680): Nederlands-Engelse pogingen om kerkelijke eenheid te bereiken* | Astrid von Schlachta, *Dopersporen. Doperse geschiedenis: zichtbaar en tastbaar* | Ruud Lambour, *Het sterfjaar van Dirck Jacobsz Leeuw herzien: niet 1652 maar 1664* | Ruud Lambour, *Met Von Uffenbach in 1711 op bezoek in Amsterdam bij acht doopsgezinde verzamelaars van kunst, boeken, penningen en naturalia* | Adriaan Plak, *Twee zilveren boekbanden* | Simon Vuyk, *Leve de Bataafse Republiek! Brieven van de doopsgezinde student Marten Martens uit 1794 en 1795* | *Recensies* | *Signalement* | *Personalia auteurs*

28

176 blz., €40,-
ISBN 978-90-8704-738-2
ingenaaid, geïllustreerd
reeds verschenen
NUR 704/654

9 789087 047382

ZIE OOK: *Ik heb het groote doel mijner Aardsche bestemming bereikt. De brieven van student Marten Martens (1794-1798) en zijn leven als doopsgezind predikant, schoolopziener, vertaler en dichter in Friesland (1798-1852)*, ISBN 90-6550-886-4, €19,-; Kok, *Netwerkende kunstenaars in de Gouden Eeuw. De succesvolle loopbanen van Govert Flinck en Ferdinand Bol*, ISBN 978-90-8704-542-5, €15,-; *Natuur in de achttiende eeuw (=DAE 36 (2004) 2)*, ISBN 90-6550-863-5, €16,-; *Religieuze migratie (=DB 43 (2017))*, ISBN 978-90-8704-665-1, €40,-

OVERIJSSELSE HISTORISCHE BIJDRAGEN

133E STUK 2018

Verslagen en mededelingen van de Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis

Redactie A.J. Gevers e.a.

Deze aflevering bevat artikelen over de economische gevolgen van de Zuiderzeewet voor de Overijsselse steden aan de Zuiderzee en de relatie tussen Overijssel en de Noordoostpolder, leven en werk van de zestiende-eeuwse boekdrukker Jan Evertsz. Cloppenborch uit Deventer, sterfte in Twente in de achttiende eeuw aan de de hand van de Oldenzaalse verluidensboeken en Gerhard Dumbar en zijn boek *Tegenwoordige Staat van Overijssel*.

INHOUD: Frits Schmidt, *Voorwoord* | Frits Schmidt, *Overijssel en honderd jaar Zuiderzeewet* | Henk Nalis, *Jan Evertsz. Cloppenborch. Boekbinder, boekverkoper, drukker en uitgever in hervormd Deventer* | Georg Hartong, *Chronologische lijst van drukken van Jan Evertsz. Cloppenborch en van aan hem toegeschreven drukken* | Cor Trompetter, *'De dood reist mee'. Het belang van de Oldenzaalse verluidensboeken voor de demografische geschiedenis van Twente in de achttiende eeuw* | Clemens Hogenstijn, *'Vindt men er ook korhoenders?'* *Gerhard Dumbar als auteur van de Tegenwoordige Staat van Overijssel* | Clemens Hogenstijn, *'De Hollanders te evenaren'. De Tegenwoordige Staat van Overijssel als innovatieve geschiedschrijving* | *Literatuursignalement* | *Auteurs*

160 blz., €19,-
ISBN 978-90-8704-733-7
ingenaaid, geïllustreerd
reeds verschenen
NUR 693/694

9 789087 047337

ZIE OOK: *'Getemd maar rusteloos'. De Zuiderzee verbeeld. Een multidisciplinair onderzoek*, ISBN 978-90-8704-039-0, €29,-; Revius, *Licht op Deventer. De geschiedenis van Overijssel en met name de stad Deventer. Boek v (1578-1619)*, ISBN 90-6550-508-3, €29,-; Revius, *Licht op Deventer. De geschiedenis van Overijssel en met name de stad Deventer. Boek vi (1619-1640)*, ISBN 90-6550-597-0, €29,-; Trompetter, *Eén grote familie. Doopsgezinde elites in de Friese Zuidwesthoek 1600-1850*, ISBN 978-90-6550-977-2, €29,-

RE-CONSIDERING THE BURDEN OF DISEASE IN THE LOW COUNTRIES IN PAST CENTURIES. SPECIAL ISSUE TSEG 14 (2017) 4

This special issue discusses the main sources and indicators used to examine the burden of disease in the past. Next, it introduces the theory of the epidemiological transition and provides a brief overview of the literature for the Low Countries. Finally, it presents four case studies dealing with a different disease that was typical for a specific era.

158 pp., €15,-, ISBN 978-90-8704-735-1, paperbound, illustrated, NUR 696/694

HOLLAND - AMERIKA. HOLLAND, HISTORISCH TIJDSCHRIFT 50 (2018) 2

Dit themanummer behandelt de lange geschiedenis van Hollanders in Amerika en Amerikanen in Holland. De auteurs gaan vooral in op wederzijdse beïnvloeding op het gebied van handel, kolonisatie, oorlog, migratie en liefdadigheidswerk. Holland BLOC neemt Hollandse invloeden in het Amerikaanse erfgoed onder de loep.

48 blz., €10,-, ISBN 978-90-70403-76-8, ingenaaid, geïllustreerd, NUR 693/694

LETTERKUNDIGE NEERLANDISTIEK NU EN IN HET KOMEND DECENNIUM. TIJDSCHRIFT VOOR NEDERLANDSE TAAL- EN LETTERKUNDE 134 (2018) 2

De bijdragen in dit themanummer laten zien dat de neerlandistiek haar disciplinaire grenzen de afgelopen vijftien jaar sterk heeft opgerekt. De hier bestudeerde onderzoeksobjecten worden niet alleen vanuit de literatuurwetenschap benaderd maar ook vanuit de kunstgeschiedenis, de *digital humanities*, de onderwijskunde en de politieke filosofie.

110 blz., €15,-, ISBN 978-90-8704-739-9, paperback, NUR 622/694

TIJDSCHRIFT VOOR WATERSTAATSGESCHIEDENIS 2018-1/2. JUBILEUMNUMMER

In dit dubbeldikke jubileumnummer wordt teruggeblikt op 25 jaar *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis* en op de institutionele ontwikkeling van het waterschap en de beleidsontwikkelingen van het waterbeheer in deze periode. De veranderde visie op waterbeheer wordt bovendien in een breder kader geplaatst.

±70 blz., ±€16,-, ISBN 978-90-8704-758-0, ingenaaid, geïllustreerd, verschijnt oktober 2018, NUR 680/900

UITGEVERIJ VERLOREN

NAJAAR 2018

BONAS	Bibliografieën en oeuverlijsten van Nederlandse architecten en stedenbouwkundigen	MM	Maastrandse Monografieën
DAE	<i>De Achttiende Eeuw</i>	MSB	Middeleeuwse Studies en Bronnen
DB	<i>Doopsgezinde Bijdragen</i>	NUR	Nederlandse Uniforme Rubrieksindeling
DNE	<i>De Negentiende Eeuw</i>	OHB	<i>Overijsselse Historische Bijdragen</i>
HM	Historische Migratiestudies	THB	<i>Textielhistorische Bijdragen</i>
HR	Haerlem Reeks	THG	<i>Tijdschrift voor Historische Geografie</i>
IL	<i>Indische Letteren</i>	TSEG	<i>The Low Countries Journal of Social and Economic History</i>
ISBN	International Standard Book Number	TNTL	<i>Tijdschrift voor Nederlandse Taal- en Letterkunde</i>
ISSN	International Standard Serial Number	ZHC	Zuidelijk Historisch Contact
JVV	<i>Yearbook of Women's History/Jaarboek voor Vrouwengeschiedenis</i>		

Al onze boeken zijn verkrijgbaar via de fysieke boekhandel, via webwinkels en rechtstreeks bij ons. Dat laatste kan via onze webwinkel www.verloren.nl of bij ons op kantoor. Binnen Nederland verzenden wij gratis, buiten Nederland berekenen wij verzendkosten.

Enkele boekhandels in den lande hebben meer dan gemiddeld boeken van ons op voorraad. Dat geldt in de eerste plaats voor Steven Sterk in Utrecht (schuin onder de Domtoren), maar ook bij Athenaeum in Amsterdam, Voorhoeve in Hilversum en bij Praamstra in Deventer zijn ze goed gesorteerd. En wij staan regelmatig op boekenbeurzen, zoals in Utrecht op 16 september 2018.

Bezoekadres: Torenilaankerk, Torenilaan 25, 1211 JA Hilversum, T 035 6859856, E info@verloren.nl
Handelsregister Kamer van Koophandel Hilversum 32039230, BTW NR.NL8054 597 16 01
Bankrekeningen NL44INGB 0004489940, BIC INGBNL2A, NL59RABO 0398247528, BIC RABONL2U

If you do not have the possibility to make an electronic bank transfer, you can pay into our PayPal account verloren@verloren.nl. You can also use your credit card for PayPal payments. We do not accept bank cheques.

UITGEVERIJ VERLOREN

Torenlaan 25
NL-1211 JA Hilversum